

GALIZA

XULLO 2026

**DESTRUCCIÓN
CUSTE O QUE CUSTAR**

GREENPEACE

Galicia: un litoral entre o mar e o cemento

A franxa costeira de Galicia atópase hoxe nun escenario de extrema vulnerabilidade: a confluencia da suba acelerada do nivel do mar, o preocupante incremento térmico das augas e o aumento na violencia dos temporais invernales que están a deteriorar a integridade física dos seus ecosistemas. O pasado mes de maio, as augas mariñas que bañan a súa costa experimentaron unha onda de calor mariña. No Cantábrico, a temperatura estivo 6 °C por riba da media habitual.¹

As súas rías, profundos vales alagados que actúan como fráxiles santuarios de biodiversidade e produtividade mariña, son as máis ameazadas pola agresión histórica exercida polo ser humano sobre estas zonas húmidas e a aceleración dos impactos climáticos, que están a desestabilizar o equilibrio sedimentario e a ameazar a biodiversidade biolóxica que define ao territorio.²

O cemento abafa a costa: urbanismo e degradación

O desenvolvemento inmobiliario das últimas décadas no litoral galego deixou fondas cicatrices na xeomorfoloxía costeira, interrompendo os ciclos naturais de transporte de area que sosteñen as praias. O expoñente máis destrutivo desta especulación dos noventa: a recualificación de terreos forestais no **monte de Domaio (Moaña, ría de Vigo)** para construír unha macroubanización de luxo e un campo de golf inaugurado polo expresidente Manuel Fraga.³ O proxecto pretendía acoller 462 vivendas pero derivou nun enguedello xudicial de 35 anos por mor da concesión de licenzas irregulares. Hoxe, é unha urbanización fantasma con só unha vintena de vivendas habitadas, mentres que as licenzas dos 102 chalés que arrasaron o monte caducaron e os colectivos ecoloxistas esixen a súa demolición para restaurar a natureza arrasada.

Fronte a esta inercia destrutiva, a planificación territorial actual comeza a asumir a necesidade dun repregamento urbano.⁴ Na **ría da Coruña**, o Concello presentará unha modificación do

Plan Xeral de Ordenación Municipal para reordenar a costa **nas Xubias** e as parcelas da antiga conserveira. Neste espazo litoral de alta sensibilidade, onde o plan orixinal permitía edificar 633 vivendas, a nova ordenación reduce a edificabilidade á terza parte, priorizando a expropiación dos 11.600 metros cadrados do pazo Guyatt para crear un centro de investigación biomarina e dar continuidade pública ao paseo marítimo.⁵

Saturación de cruceiros na Coruña: o porto continúa amoreando marcas de escalas de cruceiros nun mesmo día. Logo dunha escala quintupla en abril de 2025 con máis de 15.000 pasaxeiros, o 3 de xuño coincidiron catro cruceiros con máis de 10.000 pasaxeiros, o segundo día con maior afluencia e que podería indicar unha perigosa tendencia.⁶ Unha situación similar vívese na outra gran terminal de cruceiros galega, en Vigo.⁷

Biodiversidade: tropicalización e colapso das rías

As rías galegas sofren un silencioso cambio ecolóxico irreversible: a progresiva tropicalización das súas augas provocada por un quecemento superficial de entre 0,10 e 0,25 °C por década dende os anos 80.⁸ Nas estacións científicas de Rande e Cortegada, nas rías Baixas¹, o quecemento é aínda máis alarmante nos outonos: un incremento térmico de até 1,8 °C por década que debilita o afloramento costeiro de augas frías e profundas, deixando os ecosistemas sen defensa térmica natural fronte ás ondas de calor mariñas. Esta anomalía térmica facilitou a dispersión de especies subtropicais, rexistrándose por primeira vez **peixes globo** potencialmente tóxicos (tamboril verde e tamboril de terra) na **Costa da Vela e na ría de Pontevedra**. Unha investigación do Centro de Investigación Mariña (CIM) da Universidade de Vigo analiza 63 especies do sur da costa galega afectadas polo quecemento global, entre as que destacan o **congro, a ostra ou a vieira**.⁹ Paralelamente, as invasións vexetais degradan os fondos mariños: a alga asiática (*Rugulopteryx okamurae*) ten un dos seus focos principais na **Coruña (fronte**

¹ Los datos de temperatura de las Estaciones de Cortegada y Rande han sido cedidos gratuitamente por el Observatorio Costeiro da Xunta de Galicia (www.observatoriocosteiro.gal) para su uso. Este Observatorio no se hace responsable del uso de estos datos ni se vincula a las conclusiones sacadas con los mismos. El Observatorio Costeiro da Xunta de Galicia forma parte de Observatorio RAIA (marnaraia.org).

A praia e o paseo marítimo de O Con sufriron danos estruturais irreversibles; a forza hidráulica das ondas creou cavidades profundas baixo o pavimento, deixando a estrutura peonil suspendida no aire e en risco inminente de colapso.

© Greenpeace

a **Durmideiras**), expandíndose cara a **Oleiros** e asfixiando ás comunidades locais de macroalgas atlánticas.

En espazos supostamente protexidos como o PN das Illas Atlánticas, o CSIC advertiu dunha alarmante perda de biodiversidade bentónica por mor da tensión térmica e a acidificación nas Illas Cíes.⁺ Asemade, a colmatación de area na **Lagoa dos Nenos**, acelerada polos temporais severos e a alteración do seu dique natural, ameaza con destruír este hábitat prioritario de forma irreversible.⁺

Os desequilibrios ambientais provocaron este inverno unha mortalidade sen precedentes: unha perda de até **o 95% de bivalvos en zonas da ría de Noia** debido ao descenso extremo da salinidade provocado por choivas continuas e agravado por un factor de tensión antropoxénico engadido: o protocolo de apertura da presa do encoro do Tambre, que verte masivamente auga doce en baixamar sobre os bancos marisqueiros xa debilitados.⁺

O quecemento global é xa unha clara ameaza para o marisqueo e a pesca, que representa un 10% do PIB galego. Nas rías, o afloramento diminuíu un 45%, ao non subir as augas profundas máis ricas en nutrientes non se produce a explosión do plancto, que é o alimento das especies pesqueiras e os moluscos.⁺

As borrascas ispen a fragilidade do litoral artificializado

As borrascas deste inverno levaron á declaración de Galicia como zona de emerxencia de protección civil. O Ministerio para a Transición Ecolóxica aprobou unha partida de 320.000 euros para obras de emerxencia en catro **praías de Pontevedra (Magor, Areas, Agrelo e Praia América)**.⁺ Deste orzamento, 220.000 euros destináronse exclusivamente a **Praia América (Nigrán)** para realizar movementos mecánicos de area que acelerasen de xeito artificial a rexeneración dunar e da praia esnaquizada polo mar. Poida que sexan cartos botados ao mar que desaparecerán coas vindeiras borrascas.

Os danos estruturais demostran a inviabilidade de seguir mantendo edificacións en primeira liña de costa. En **Miño (A Coruña)**, a erosión continuada do cantil pola ondada deixou unha vivenda unifamiliar pendurada ao bordo da praia nunha situación de gravidade extrema: unha vivenda sen máis solución de seguridade que a súa demolición total.⁺ O colapso do **paseo de Moaña**⁺ ou a destrución de **accesos en Panxón** constatan que as barreiras rixidas só multiplican a erosión.⁺

O Con (Moaña): o punto crítico da erosión estrutural

O punto da costa de Galicia que presenta un risco de colapso inminente: a praia e o paseo do Con, en Moaña (Pontevedra).⁺ Sofre un dano estrutural irreversible: o afundimento da súa base pola forza hidráulica das mareas creou profundas fochas baixo o pavimento, deixando a estrutura peonil pendurada no aire cun risco inminente de derrubamento.

Para solucionar esta emerxencia, acordouse unha dobre actuación: a mitigación da forza da ondada dende o medio mariño mediante solucións brandas e o traspaso xurídico das propiedades afectadas de Costas ao Concello para facilitar a súa derruba e a restauración do perfil natural da praia do Con.

Ata 63 especies da costa sur de Galicia xa se ven afectadas polo quecemento global, nomeadamente o congro, a ostra e a vieira

Coexistencia ou desaparición: Solucións baseadas na Natureza

A enxeñería civil rixida demostrou ser ineficaz fronte á dinámica mariña, mostrando que a restauración dos sistemas dunares é o mellor escudo elástico fronte ao mar: representan o maior almacén de area dunha praia e absorben a enerxía dos temporais invernais, polo que a súa recuperación biolóxica é a única alternativa viábel a longo prazo.⁴⁹ Neste sentido, o **Concello de Nigrán** demandou unha reorientación: a necesidade de elaborar plans conxuntos entre Costas e Xunta para convivir coa mudanza climática mediante a adaptación e recolocación de infraestruturas no canto de seguir agredindo a praia seca con diques de pedra.⁵⁰

Un exemplo desta transición é o deseño do novo tramo de paseo fluvial na **ría do Burgo (A Coruña)**: un modelo adaptativo que integra zonas inundábeis controladas para absorber de forma pasiva as mareas vivas e disipar a enerxía do mar sen crear barreiras artificiais rixidas.⁵¹

Cunha perspectiva máis ampla, o **Concello de Sanxenxo** destaca por aplicar unha estratexia integral que une a mellora ambiental das rías coa resiliencia costeira. O Concello asumiu a explotación do novo emisario submarino de Montalvo e a renovación da estación de bombeo do seu porto cun investimento de 24 millóns de euros.⁵² Esta intervención é un pilar básico para a **conservación da ría de Pontevedra**: ao mellorar de xeito drástico a calidade da auga e reducir a eutrofización, fortalécese a resistencia ecolóxica dos moluscos e bivalvos locais fronte ás ondas de calor mariñas.

A xestión ambiental de **Sanxenxo** aborda o litoral dende dúas fronte complementarias: o saneamento hídrico e a restauración morfolóxica branda de dunas e areas en **Areas e Magor** da man de Costas do Estado, evitando os diques duros e permitindo que a dinámica da area recupere de forma natural o equilibrio dinámico fronte ao océano.⁵³